

Сумно і темряво

Михайло Старицький

Сумно і темряво. В вікна заплакані
Лізе холодний туман;
Хмарою линуть галки перелякані;
В санках біжить якийсь пан.

В хутрі ведмежому тепло вельможному;
Огир басує шляхом,
Страх наганяючи люду дорожному,
Кидає сніг копитом.

Огиря пан гарячить іще віжками...
Супроти нього бреде
Геть через вулицю босими ніжками
Хворе дівчатко бліде...

"Набік!" – пан крикнув, розлігшися козирем,
Ронячи бризки кругом;
Трохи не збив тії дівчини огирем, –
З серця стебнув батогом...

Ляско на тільці худому та хворому
Влип межі плечі батіг;
Крикнуло бідненьке з болю, – не з сорому,
Й ляпнуло в паводі з ніг.

Хтось засміявся, а двірник під брамою
Крикнув: "Добряче, бігме!
Я б окропив ще не так тебе з мамою:
Блудить по шляху саме,

Ще хтось роздавить ік бісому батькові,
З вас тільки людям напасть!"
Вибіг я з хати на поміч дівчаткові:
Труситься й гласу не дасть,

В'ється гадюкою, в кризі сковзається;
Ручки порепапі скрізь,

Мокра сорочка на тілі змерзається;
Очі червоні від сліз...

Взяв її в хату, укрити кожушиною,
Чаєм гарячим зігрів;
Стихло, окригджене, пхика хвилиною
Й блима з-під зморщених брів...

Тільки на очах, охмарених віями,
Сяють ще перли ясні...
Але й ті оченьки тихими крилами
Янгол склепив уже в сні.

В холоді, в голоді вік тобі матися,
Жити старцюванням одним;
З реготом будуть катюги знущатися
Над твоїм тілом слабим.

Зв'яне краса твоя десь під барканами,
Ще доконає зима,
І незабаром, покрита вся ранами,
Згинеш під тином сама,

Жертва непрохана кривди могутньої,
Що давить всіх в боротьбі...
Краще б, не знаючи долі пекучої,
Вмерти тут зараз тобі!